

**LÄNSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2009-07-17
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
4608-09 E
Rotel 12

SÖKANDE

Tolk. Net i Göteborg AB, 556349-3997
Gråskärsgatan 72
421 59 Västra Frölunda

Ombud:
Martin Göransson
c/o Cavella AB
Södrabogränd 3
352 51 Växjö

MOTPART

Göteborgs Universitet
Box 100
405 30 Göteborg

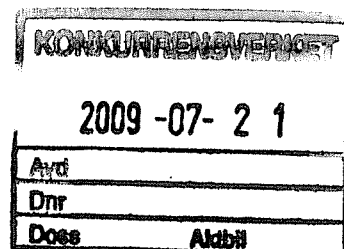
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att Göteborgs Universitets upphandling avseende teckenspråkstolkare (referensnummer B6 66 09 017) ska göras om.

Länsrättens beslut den 18 juni 2009 om att upphandlingen tills vidare inte får avslutas upphör därmed att gälla.

Dok.Id 173819

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031-732 70 00
E-post: lansrattenigoteborg@dom.se

Telefax
031-711 78 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Göteborgs Universitet (universitetet) har genomfört en upphandling med förenklat förfarande avseende teckenspråkstolkare (referensnummer B6 66 09 017). Av tilldelningsbeslutet den 9 juni 2009 framgår att upphandlingskontrakt ska tilldelas 1. Kristinelunds Tolkservice AB, 2. AB Stockholmstolkarna och 3. Tolk. Net i Göteborg AB, undantaget lärosätet Högskolan i Skövde där AB Stockholmstolkarna i första hand ska tilldelas kontakt, därefter Kristinelunds Tolkservice AB och som nummer tre Tolk. Net i Göteborg AB. I samma beslut anges att de antagna leverantörerna har rangordnats enligt lägsta pris. Rangordningen innebär att den leverantör som rangordnats som nummer ett alltid ska tillfrågas i första hand och om denna leverantör avböjer uppdraget ska nummer två tillfrågas. Leverantör nummer tre tillfrågas om både nummer ett och två avböjer uppdraget.

YRKANDEN M.M.

Tolk. Net i Göteborg AB (bolaget) yrkar att upphandlingen ska göras om och anför i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget framgår att de anbud som gått vidare från prövningen av anbudsgivare först kommer att prövas avseende huruvida den offererade tjänsten uppfyller samtliga obligatoriska krav och därefter att anbud med lägst pris kommer att antas. Därutöver anges i förfrågningsunderlaget att om två anbud har samma pris kommer bedömning av anbudsgivarens kapacitet utifrån vissa frågeställningar om erfarenhet och antal anställda att avgöra rangordningen. Det var möjligt att lämna anbud på hela eller delar av upphandlingen.

Av utvärderingsprotokollet framgår att bolaget och AB Stockholmstolkarna har haft samma pris i delar av uppdraget, 800 kr per timme för tolkning på Göteborgs Universitet, Chalmers Tekniska Högskola och Högskolan i Borås. Emellertid framkommer en helt ny utvärderingsgrund i tilldelnings-

beslutet, nämligen att utvärdering kommer att göras efter totalpriset, eftersom anbudsgivarna i vissa fall har lämnat anbudspriser som är olika för respektive lärosäte. Totalpriset har således utvärderats. Detta innebär att universitetet har avvikit från det som anges i förfrågningsunderlaget i fråga om särskiljning av anbud. Eftersom det var möjligt att lämna anbud på delar av upphandlingen måste universitet ha haft i åtanke att anbudsgivare skulle komma att lämna anbud på delar av uppdraget och därmed även kunna lämna olika priser. Det är även otillåtet att vid den faktiska utvärderingen byta och använda sig av ett helt annat förfarande, nämligen totalpris. Det är inte transparent att byta från lägsta pris till att utvärdera ett totalpris.

Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt att det är lägsta pris som är utvärderingskriterium, men att en särskiljning ska göras enligt andra i förfrågningsunderlaget angivna kriterier, vilka emellertid innehåller ett antal frågor som universitetet hade tänkt utvärdera för att särskilja anbud. Det är enligt LOU inte tillåtet att göra en utvärdering enligt både lägsta pris och enligt det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i samma upphandling.

Detta innebär att bolaget lider eller riskerar att lida skada på grund av defektigheter som förfrågningsunderlaget innehåller. Hade förfrågningsunderlaget varit tillräckligt transparent och tydligt hade bolaget kunnat utforma sitt anbud på ett annorlunda vis och därmed vunnit upphandlingen eller i vart fall hamnat på andra plats.

Universitet yrkar att bolagets ansökan lämnas utan bifall och anför i huvudsak följande. Att utvärderingen skulle genomföras utifrån lägsta pris framgår tydligt av förfrågningsunderlaget. Universitetet har också antagit de anbud som har lägst pris, vilket också är den enda utvärderingsgrunden som använts. Ingen annan "särskiljning" har gjorts och heller inte behövts, eftersom det finns prisskillnader mellan anbud. Endast då två anbudsgiv-

vare lämnat samma pris skulle särskiljning kunna göras på grundval av de i förfrågningsunderlaget angivna frågorna gällande kapacitet och erfarenhet enligt punkten 5.1.4. Att avgöra rangordningen med hjälp av kapacitet och erfarenhet, i stället för via lottning, har av universitetet bedömts vara av större relevans och mer affärsmässigt betingat.

Universitetet har genomfört upphandlingen dels för egen del, dels för några regionala universitet och högskolor. För att öka konkurrensen, och även möjliggöra för fler leverantörer att delta i anbudsgivningen, har anbud kunnat lämnas på hela eller delar av åtagandet. Att lämna anbud på del av ett åtagande innebär inte automatiskt att anbudsgivarna lämnar differentierade anbudspriser för respektive del. Universitetet har inte kunnat förutse detta innan anbuden öppnats. Anbudsgivarna har rangordnats efter totalpris. Därefter har pris för respektive lärosäte granskats. Gällande Högskolan i Skövde, där rangordningen för lärosätet inte överensstämde med den övergripande rangordningen för totalpris, är det rangordningen för lärosätet som gäller. I de fall två anbudsgivare har samma pris för ett lärosäte, avgör rangordningen baserad på totalpris. Utvärderingen grundar sig således enbart på lägsta pris. Utfallet av rangordningen blir densamma vid beräkning av totalpris, alternativt snittpris. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet kan göra att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade måste godtas (jfr Regeringsrättens avgörande RÅ 2002 ref. 50).

Bolaget anför därefter i huvudsak följande. Även om universitetet vid själva utvärderingen valt att beräkna ett totalpris av de ingående delarna framgår att så skulle ske inte av förfrågningsunderlaget. Av förfrågningsunderlaget framgår att det är lägsta pris som ska vara avgörande, och att universitetet för det fall anbuden har samma pris, kommer att utvärdera och sätta poäng. Det är inte tillåtet enligt LOU att blanda utvärderingsformer och att ändra dessa i efterhand, jämför punkterna 4.1.1. och 5.1.4. i förfrågnings-

underlaget. Det föreligger ingen prisskillnad på delanbudena, därför måste en särskiljning göras. Den enda hittillsvarande möjligheten till särskiljning är lottning, även om det i dagsläget är något oklart enligt praxis.

Universitetet anför i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt att utvärdering av anbudena skulle ske enligt lägsta pris och att om två anbud hamnar på samma pris kommer bedömningen enligt punkten 5.1.4. i förfrågningsunderlaget att avgöra rangordningen. Detta i enlighet med praxis, dvs. att ett affärsmässigt betingat val ska avgöra tilldelningen om två anbud har offererat samma pris (jfr Kammarrättens i Göteborg dom, mål nr 2079–2081-09). Inga anbud hade offererat samma pris vid en jämförelse av totalpris (beräkning av snittpris ger samma resultat). Därför behövde aldrig någon särskiljning göras. Anbudena har således utvärderats och rangordnats med grund i lägsta pris. Universitetet har inte blandat några utvärderingsformer, utan utvärderat inkomna anbud enligt principen om lägsta pris. Inte heller i förfrågningsunderlaget har angivits något om utvärdering och poängsättning av anbud med samma pris.

Länsrätten har på bolagets begäran i beslut den 18 juni 2009 förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas innan länsrätten slutligen prövat upphandlingen eller beslutat något annat.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Länsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i

1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Länsrätten gör följande bedömning.

I målet är fråga om upphandlingen har genomförts med iakttagande av de EG-rättsliga principerna om förutsebarhet, transparens och likabehandling och därmed i överensstämmelse med 1 kap. 9 § LOU, enligt vilken den upphandlande myndigheten ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

Principen om transparens innebär att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet samt att samtliga anbudsgivare ska ges lika förutsättningar. Uppställda krav eller annan information i förfrågningsunderlaget får inte frångås. Nya krav eller nya förutsättningar som inte framgår av förfrågningsunderlaget får inte läggas till.

I förfrågningsunderlaget anges att anbud kan lämnas på hela uppdraget eller på en del av uppdraget (punkt 1.1.2.). Därutöver anges att under förutsättning att inkomna anbud uppfyller kvalificeringskrav och obligatoriska krav utvärderingen av anbuden kommer att ske enligt lägst anbudspris. Om två anbud har samma pris kommer bedömning av punkten 5.1.4. att avgöra rangordningen (punkt 4.1.1.).

I 5.1.4. anges följande. Uppgifter som är av intresse för köparen. De kommer endast att utvärderas om två anbud har samma pris.

Hur många anställda tolkar som motsvarar kompetens och erfarenheter enligt 5.2.2. har anbudsgivaren?

Hur många anställda tolkar som har erfarenhet av utbildningstolkning på högskolenivå har anbudsgivaren?

Hur många anställda tolkar som har erfarenhet av utbildningstolkning har anbudsgivaren?

I punkten 5.2.2. ställs obligatoriska krav på att tolkarna ska ha genomgått viss utbildning och ha viss erfarenhet m.m.

I tilldelningsbeslutet den 9 juni 2009 anges bl.a. följande. Utvärderingen har gjorts enligt punkten 4.1.1. i förfrågningsunderlaget, dvs. lägsta pris. Eftersom anbudsgivarna i vissa fall har lämnat anbudspriser som är olika för respektive lärosäte har totalpriset utvärderats. Undantaget från sammanräkningen av totalpriset är Högskolan i Skövde, eftersom ett anbud inte omfattar denna högskola. Inbördes rangordning, för de anbudsgivare vars anbud omfattar Högskolan i Skövde, är oförändrad om detta lärosäte inkluderas. Därutöver framgår att Kristinelunds Tolkservice AB har gett de lägsta anbudspriserna vid samtliga lärosäten utom vid Högskolan i Skövde, där AB Stockholmstolkarna lämnat lägsta anbudspris, varför denne leverantör erhållit anbudet vid nämnda högskola, och att AB Stockholmstolkarna och bolaget lämnat lika anbudspris vid samtliga lärosäten, utom vid Högskolan Väst och Högskolan i Skövde.

Länsrätten anser inte annat framgå av förfrågningsunderlaget än att anbud kan lämnas för delar av uppdraget och att universitetet därmed har accepterat att differentierade priser kan lämnas per deluppdrag. Universitetet har också uppgett gällande Högskolan i Skövde, där rangordningen för lärosätet inte överensstämde med den övergripande rangordningen för totalpris, att rangordningen för lärosätet har avgjort vem som tilldelats uppdraget. Annat framgår således inte än att universitet använt sig av lägsta pris genom delberäkning i del av uppdraget och en annan beräkningsmetod i resterande delar av uppdraget, i det senare fallet baserat på totalpris. Att så skulle ske framgår inte av förfrågningsunderlaget. Vidare framgår av till-

delningsbeslutet att flera av leverantörerna har differentierat anbudspriserna i förhållande till respektive lärosäte. Detta får också anses tala för att bolaget haft en befogad uppfattning att lägsta pris per deluppdrag skulle vara avgörande för erhållande av respektive uppdrag. Länsrätten finner att universitetet genom sitt förfarande att använda olika beräkningsmodeller som inte framgår av förfrågningsunderlaget, brutit mot de EG-rättsliga principerna om förutsebarhet, transparens och likabehandling och därmed även mot de krav som uppställs i 1 kap. 9 § LOU. Detta har inneburit att bolaget riskerat att lida skada. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därmed. Upphandlingen ska därför göras om.

Bolaget har också gjort gällande att det i förfrågningsunderlaget redogörs för en modell för tilldelning där både lägsta pris och det ekonomiskt mest fördelaktiga kan komma att användas genom att vid samma anbudspris särskiljning kommer att ske genom bedömning av anbudsgivarens kapacitet utifrån vissa frågeställningar om erfarenhet och antal anställda. Bolaget gör gällande att det enligt LOU inte är tillåtet att göra en utvärdering enligt såväl kriteriet lägsta pris som det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i samma upphandling samt att lottning skulle ha skett i förevarande fall för att särkilja anbud med samma pris.

I LOU finns inte reglerat vilket tillvägagångssätt som upphandlande myndighet ska använda sig av om två anbudsgivare offererar samma pris och utvärderingsgrunden är lägsta pris. Länsrätten konstaterar att det i förfrågningsunderlaget anges en annan särkiljningsmodell än lottning vid samma anbudspris, varför det saknas skäl för länsrätten att uttala sig om lämpligheten av ett sådant alternativ som lottning i målet. Universitetet har uttryckligen angett att uppgifterna i punkten 5.1.4. endast kommer att utvärderas om två anbud har samma pris. Enligt länsrättens mening finns det inget hinder mot att när tilldelningskriteriet lägsta pris inte kan avgöra vilken eller vilka av leverantörerna som ska tilldelas kontrakt att i stället an-

vända t.ex. kvalitetskrav för att utse ett eller flera vinnande anbud. Ett krav härför är emellertid att detta anges i förfrågningsunderlaget, vilket gjorts i detta fall. Länsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av de grunder sökanden framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som avses i 16 kap. 2 § LOU. Vad bolaget anfört i denna del föranleder inte länsrätten att ingripa mot upphandlingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Lars-Peter Holmberg

/HJ

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.